

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СУМСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ А. С. МАКАРЕНКА**

ЗАТВЕРДЖЕНО

наказом по Сум ДПУ імені А. С. Макаренка
№ 420 від «30» вересня 2019 р.

Ректор _____ Ю. О. Лянной

ПОЛОЖЕННЯ
про асистентську практику аспірантів
Сумського державного педагогічного університету
імені А.С. Макаренка

УХВАЛЕНО

рішенням вченої ради
СумДПУ імені А. С. Макаренка
Протокол № 2
від «30» вересня 2019 р.

1. Загальні положення

1.1. Положення про асистентську практику аспірантів (далі – Положення) Сумського державного педагогічного університету імені А. С. Макаренка (далі - Університет) регламентує порядок і форми проходження асистентської практики аспірантами очної та заочної форми навчання.

1.2. Асистентська практика в системі вищої освіти на третьому освітньо-науковому рівні є компонентом практичної професійної підготовки до науково-педагогічної діяльності у вищому навчальному закладі й спрямована на набуття навичок здійснення навчально-виховного процесу у вищому навчальному закладі й формування вмінь викладацької діяльності, зокрема, викладання спеціальних дисциплін, організації навчальної діяльності студентів, науково-методичної роботи.

1.3. Дане Положення розроблене відповідно до Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у вищих навчальних закладах (наукових установах), який затверджений Постановою Кабінету Міністрів України від 23 березня 2016 р. № 261.

1.4. Організатором асистентської практики аспіранта є кафедра, за якою закріплений аспірант.

1.5. Базою для проходження практики є кафедра, на якій працює науковий керівник аспіранта.

2. Мета і завдання асистентської практики

2.1. Метою асистентської практики є підготовка до педагогічної роботи у вищому навчальному закладі.

2.2. У процесі проходження асистентської практики аспіранти повинні оволодіти основами науково-методичної та навчально-методичної роботи, різноманітними освітніми технологіями для проведення навчальних занять.

2.3. У ході відвідування занять викладачів відповідних дисциплін аспіранти повинні ознайомитися з різними способами структурування і представлення навчального матеріалу, способами активізації навчальної діяльності, особливостями професійної риторики, з різними способами та прийомами оцінювання освітньої діяльності у вищій школі.

3. Зміст асистентської практики

3.1. Зміст асистентської практики визначає гарант програми відповідної спеціальності.

3.2. Асистентська практика аспірантів передбачає такі види діяльності:

- ознайомлення з організацією освітнього процесу у вищій школі;
- вивчення досвіду викладання провідних викладачів кафедри під час відвідування аудиторних занять з навчальних дисциплін;
- розробка плану та змісту навчальних занять;
- самостійне проведення навчальних занять (лекцій, семінарів, практичних, лабораторних занять), самоаналіз;

- участь в оцінюванні якості різних видів робіт слухачів та студентів;
- керівництво дослідницькими роботами студентів за дисциплінами кафедри;
- індивідуальна робота зі слухачами та студентами.

4. Організаційні основи асистентської практики

4.1. Термін проходження практики визначається навчальним планом аспірантури.

4.2. Аспірант закріплюється за науковим керівником, який консулює практиканта і надає відзив про його роботу завідувачу кафедри, на якій навчається аспірант, наприкінці практики.

4.3. Загальний обсяг асистентської практики складає 9 кредитів ЄКТС: третій семестр – 4,5 кредити, п'ятий семестр – 4,5 кредити.

4.3.1. 80 % загального обсягу асистентської практики складає навчально-методична робота: підготовка до занять, відвідування та аналіз занять, проведення консультацій, керівництво різними видами діяльності студентів.

4.3.2. 20 % загального обсягу асистентської практики відводиться на аудиторне навантаження (проведення лекцій, семінарів, практичних, лабораторних занять).

4.4. Контроль за виконанням плану асистентської практики аспірантів здійснює гарант відповідної програми та науковий керівник.

4.5. За підсумками проходження асистентської практики аспірант подає на кафедру:

- загальний звіт про проходження практики (ПБ практиканта, спеціальність, кафедра, ПБ наукового керівника, період проходження, дати проведення, тема, вид занять;

- відзив наукового керівника про проходження практики.

4.6. Звіт та витяг з протоколу засідання відповідної кафедри про затвердження звіту подаються аспірантом до аспірантури; зазначена документація зберігається в індивідуальному плані аспіранта і розглядається під час атестації.

5. Керівництво асистентською практикою

5.1. Загальне керівництво та контроль за проходженням практики аспіранта покладається на гаранта відповідної програми.

5.2. Безпосереднє керівництво та контроль за виконанням плану практики аспіранта здійснюється його науковим керівником, який:

5.2.1. Забезпечує чітку організацію, планування та облік результатів практики.

5.2.2. Затверджує загальний план-графік проведення практики, його місце в системі індивідуального планування аспіранта.

5.2.3. Добирає дисципліни для проведення педагогічної практики.

5.2.4. Надає методичну допомогу в плануванні та організації навчальної взаємодії.

5.2.5. Контролює роботу практиканта, відвідування занять та інші види його роботи зі студентами, вживає заходи щодо ліквідації недоліків в організації практики.

5.2.6. Готує відзив про проходження практики.

5.3. Завідувач аспірантури знайомить аспірантів з Положенням про асистентської практику аспірантів, формою та змістом звітної документації і здійснює облік проходження практики аспірантами.

6. Прикінцеві положення

6.1. Зміни та доповнення до Положення вносяться рішенням наукової ради Сумського державного педагогічного університету імені А.С. Макаренка.

6.2. Положення набуває чинності з моменту його введення в дію наказом ректора.

Проректор з науково-педагогічної роботи

_____ **В.І. ШЕЙКО**

«_____» _____ 2019 р.

Провідний юрисконсульт

юридичного відділу

_____ **В.М. ЧЕРКАШИН**

«_____» _____ 2019 р.

список розсилки:

НН Інститут педагогіки і психології – 1 пр.;

НН Інститут фізичної культури – 1 пр.;

НН Інститут історії та філософії – 1 пр.;

НН Інститут культури і мистецтв – 1 пр.;

факультет іноземної та слов'янської
філології – 1 пр.;

фізико-математичний факультет – 1 пр.;

природничо-географічний факультет – 1 пр.

Проект положення підготував

зав. аспірантури та докторантури

_____ **О.В. Єлецька**

«_____» _____ 2019 р.

Міністерство освіти і науки України
Сумський державний педагогічний університет імені А. С. Макаренка

Звіт
з асистентської практики аспіранта

(кафедра)

(спеціальність)

(прізвище, ім'я, по батькові)

Термін проходження практики

Науковий керівник

(прізвище, ініціали)

Гарант програми

(прізвище, ініціали)

Завідувач кафедри

(прізвище, ініціали)

1. Ознайомлення з планами і програмами відповідної спеціальності

---

2. Ознайомлення з планами роботи кафедри та обов'язковою документацією кафедри

---

3. Індивідуальна робота зі слухачами та студентами

---

4. Обсяг проведення навчальної роботи за видами (дата проведення, тема)

---

5. Відзив наукового керівника про якість проведення занять

Дата

Підпис наукового керівника

Аспірант

_____
(підпис)

Гарант програми

_____
(підпис)

Зав. кафедри

_____
(підпис)

Дата